

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z wniosku J. S.

przy uczestnictwie M. S. oraz Prokuratora Apelacyjnego o ubezwłasnowolnienie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 maja 2008 r.,
zażalenia uczestniczki M. S.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 11 stycznia 2008 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) **oddala zażalenie;**
- 2) **przyznaje adwokatowi B. M. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia), powiększoną o stosowną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu uczestniczce M. S. w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 11 stycznia 2008 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną wniesioną przez pełnomocnika uczestniczki M. S. bez uiszczenia opłat i nie zawierającą wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Sąd Apelacyjny stwierdził, że wydanie prawomocnego wyroku przez Sąd drugiej instancji kończy postępowanie w sprawie przed sądami powszechnymi, a wniesienie skargi kasacyjnej rozpoczyna szczególne postępowanie kontrolne, na które nie rozciąga się zwolnienie od kosztów sądowych udzielone stronie w postępowaniu przed sądami powszechnymi. Z tych względów zawodowy pełnomocnik strony wnoszący skargę kasacyjną obowiązany jest

uiścić bez wezwania stosowną opłatę sądową albo złożyć wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, czego pełnomocnik skarżącej nie uczynił i dlatego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 130² § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pełnomocnik uczestniczki zarzucając naruszenie art. 120 w zw. z art. 117 k.p.c. oraz art. 328 § 2 w zw. z art. 361 k.p.c. wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uczestniczka zwolniona była od kosztów sądowych w postępowaniu toczącym się przed sądami pierwszej i drugiej instancji, które wszczęte zostało wnioskiem z dnia 11 stycznia 2006 r.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego doszło do rozbieżności stanowisk w kwestii, czy zwolnienie od kosztów sądowych udzielone stronie w postępowaniu rozpoznawczym rozciąga się także na postępowanie wszczęte wniesieniem skargi kasacyjnej (porównaj między innymi postanowienie z dnia 23 stycznia 2007 r. III CZ 3/07, nie publ., w którym przyjęto, że zwolnienie takie nie rozciąga się na postępowanie wywołane wniesieniem skargi kasacyjnej oraz postanowienie z dnia 29 listopada 2007 r. III CZ 52/07, nie publ., w którym zajęto stanowisko przeciwne). Rozbieżność ta stała się przyczyną przedstawienia przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu. Stosowna uchwała nie została jeszcze podjęta.

Wystąpienie powyższej rozbieżności nie ma jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, bowiem niezależnie od tego, czy zwolnienie od kosztów sądowych udzielone uczestniczce w postępowaniu rozpoznawczym obejmuje czy nie postępowanie wywołane wniesieniem skargi kasacyjnej, skarga ta, wniesiona przez pełnomocnika uczestniczki, podlegała odrzuceniu.

Jeżeli bowiem stanąć na stanowisku, że zwolnienie od kosztów sądowych nie obejmuje postępowania kasacyjnego, pełnomocnik uczestniczki obowiązany był uiścić od skargi kasacyjnej stałą opłatę sądową w wysokości 40 zł (art. 2 ust. 2 w zw. z art. 3 ust. 2 i art. 12 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz. U. Nr 167 ze zm.) albo złożyć wniosek o zwolnienie od obowiązku jej uiszczenia (art. 100 ust. 2 u.k.s.c.), czego nie uczynił. Uzasadniało to odrzucenie skargi kasacyjnej na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. Ustanowiony dla strony w postępowaniu rozpoznawczym pełnomocnik z urzędu był bowiem uprawniony do działania także w postępowaniu kasacyjnym (porównaj postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7

kwietnia 2006 r. III CZ 13/06, OSNC 2006/10/176 oraz art. 118 k.p.c.), a zatem nie ma racji skarżąca twierdząc, że przy uznaniu, że zwolnienie od kosztów sądowych udzielone w postępowaniu rozpoznawczym nie rozciąga się na postępowanie kasacyjne, strona, dla której w postępowaniu rozpoznawczym ustanowiono pełnomocnika z urzędu, powinna w postępowaniu kasacyjnym być traktowana jako nie mająca zawodowego pełnomocnika.

Jeżeli natomiast stanąć na stanowisku, że udzielone w postępowaniu rozpoznawczym zwolnienie od kosztów sądowych rozciąga się także na postępowanie wszczęte wniesieniem skargi kasacyjnej, pełnomocnik uczestniczki, zwolnionej od kosztów sądowych, powinien być wraz z wniesieniem skargi kasacyjnej uiścić opłatę podstawową w kwocie 30 zł, zgodnie z art. 14 ust. 2 i 3 oraz art. 100 ust. 2 u.k.s.c. W rozpoznawanej sprawie, wszczętej w dniu 11 stycznia 2006 r., nie mają bowiem zastosowania przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 21, poz. 123) uchylające obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych, które, zgodnie z art. 2 tej ustawy, stosuje się do spraw wszczętych po jej wejściu w życie, to jest po dniu 10 marca 2007 r. Z uwagi na to, że pełnomocnik uczestniczki nie uiścił przy wnoszeniu skargi kasacyjnej opłaty podstawowej, podlegała ona odrzuceniu na podstawie art. 130² § 3 k.p.c.

Z tych wszystkich względów zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej należało uznać za nieuzasadnione, co prowadziło do jego oddalenia na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.